

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Dubium I. Ad quid teneantur liberi erga parentes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

teneri sub mortali Deum colere aliquo speciali cultu saltem interno, quia Præceptum divinum est, ut in Sabbato, quod apud nos est Dominica, Deus specialiter colatur. Hoc vult S. Augustinus Serm. 251. de Temp. *Observemus diem Dominicam & sanctificemus illum . . . . . Qui verò hoc non potest, saltem in domo sua oret & non negligat Deo solvere votum & reddere pensum servitutis suæ; satis tamen erit abstinere à servilibus eâ intentione, ut colatur DEUS, qui in Sabbato quievit; nec obligatio illius intentionis est in Fæstis purè ab Ecclesia institutis.*

C A P U T II.

De Quarto Præcepto:

Honora Patrem &c.

D U B I U M I.

Ad quid teneantur liberi erga Parentes.

Resp. Tenentur vi hujus Præcepti, tum geni-^{cc 692}toribus, tum Superioribus, in iis rebus, ^{cc} in quibus quisque & quamdiu subjectus iis est, ^{cc} amorem, reverentiam, & obedientiam præstare; ^{cc} ita ut si notabilis horum defectus sit in re gravi, ^{cc} graviter peccetur: quod facilius fiet respectu ^{cc} Parentum, quàm aliorum. *Ita communiter.* ^{cc} *V. Fill. T. 28. P. 2. c. 1. Regin. L. 2. c. 1. &c. Unde resolves:* ^{cc}

1. *Contra amorem graviter peccat filius, I.* ^{cc} *Si signa odii Parentibus ostendat, & asperè tractet.* ^{cc}
2. *Si torvo oculo ferè semper eos intueatur,* ^{cc} *ac ita asperè loquatur, ac si odio haberet.* ^{cc}

Cc 2

3. Si

3. Si non subveniat in gravi necessitate spiritali,
 vel corporali. 4. Si non impleat eorum testamenta
 & legata, modò heres fit. 5. Si grave malum, v.g.
 mortem illis optet. *Navar. Reginald. L. 20. num. 8.*
Fillinc. Quæst. 3. & 7.

II. *Contra reverentiam* graviter peccat filius,
 1. Si percutiat etiam leviter; & secundùm *Regin.*
 2. Si manum ad percutiendum deliberatè attollat.
 3. Si graviter contrister. *Regin. num. 24. Fill. num. 17.*
 & 18. 4. Si animo deliberato ad gravem iram
 provocet verbis contumeliosis, vel talibus, quibus
 sciat graviter offendendos. 5. Si maledicta,
 convitia, &c. in eos conjiciat. *Navar. Fillinc. &c.*
 6. Si pauperes despiciat, vel nolit agnoscere.
 Quòd si tamen exteriùs tantùm dissimulet se nõsse,
 & nolit apud se habere, ex justa causa, dummodo
 provideat de necessariis, *Bonac. Tom. 2. D. 6. P. 2.*
 excusat à peccato gravi, eò quòd rationabiliter
 non sint invitati. 7. Si in foro externo, etiam
 de vero crimine accuset; extra crimen hæresis,
 proditionis, vel conjurationis in Principem,
 cùm non est alius corrigendi modus. *V. Bonac.*

III. *Contra obedientiam* graviter peccat, 1.
 Si in re gravi fit inobediens circa ea, quæ perti-
 nent ad gubernationem domùs, ad bonos mores,
 vel ad animæ salutem. *Fill. n. 20. 2.* Si contra volun-
 tatem Parentis ducat uxorem se indignam.
 Indigna autem dicitur, cum qua non potest con-
 trahere sinè dedecore, juxta suæ regionis usum;
 non tamen potest exheredari idcirco. 3.
 Si sinè justa causa nolit eam ducere, quam vult
 Prens; maximè si inde sopirentur odia, aut
 Parentum necessitas levaretur. Erit autem
 justa causa, v.g. si sit impar familia, si infirma,
 si deformis, si fatua, vel immorigera.

4. Si inconsultis Parentibus nubat, ut habet *Sanch.* cc
Potest tamen, ubi consuluit, ipsis invitis prudenter cc
contrahere cum se digna; cum circa electionem cc
statûs sit sui Juris. *Lesf.* L. 2. c. 40. n. 63. *Sanch.* L. 4. c. 15. cc
Fill. n. 20. An & quomodo peccent liberi furando cc
Parentibus, vide infra L. 3. *Tract.* 5. c. 1. *Dub.* 4. Item cc
an alienare possint bona, vide ibidem c. 3. *D.* 2. cc
& c. 4. *D.* 5.

IV. Tenetur proles alere Parentes egentes, adeo cc
ut si in gravi necessitate aliter juvari non possint, cc
teneatur manere in sæculo (nisi tamen in hoc illi cc
certum, vel certè valde probabile periculû salutis cc
immineret) & si Religionem sit ingressus, teneatur cc
egredi, & juvare Parentes: dummodo eorum cc
necessitas ejus professionem antecesserit. *Fill.* n. 9. cc
Bonac. P. 5.

V. Si verò necessitas post professionem cc
superveniât, si ea extrema sit, teneatur egredi cc
petitâ prius, licet non obtentâ veniâ. Si autem cc
sit gravis tantum, in qua utcunque possint vivere, cc
non tenetur quidem, potest tamen egredi, cc
si Prælati permittat. Quo casu tenetur, cc
in quantum non obstat suo intento, deferre cc
habitum, & observare substantialia Religionis: cc
at postquam Parentibus subventum est, redire. cc
Vid. *Lesf.* L. 2. c. 41. *Dub.* 3. num. 34. Et vide infra cc
Tract. 5. c. 1. *Dub.* 1. *Resol.* 6.

A D D E N D A.

Q. 160. An liceat filio optare vel gaudere de morte 693
patris propter commodum sibi inde proveniens.
R. Negativè, hinc ab *Innocentio XI.* damnatæ sunt
sequentes propositiones, 14. *Licetum est absoluto desi-*
derio cupere mortem patris, non quidem ut malum
patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ipse

Cc 3

obventura

obventura est pinguis hereditas. 15. Licitum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato propter ingentes divitias inde ex hereditate consecutas. Circa has damnationes dicenda sunt omnia illa, quæ habentur Lib. 2. à n. 183. Si enim non sit licitum, nequidem ineffaciter optare damnum Proximo, aut gaudere de ejus malo, quamvis ejus malum sit conjunctum cum nostro emolumento, multò minùs id erit licitum filio respectu patris, cum id specialiter repugnet etiam pietati, quam patri debet filius, unde præter ibi dicta non est opus hic quidquam addere. Vide tamen *Vind. Gobat* P. 2. ad Prop. 8. & 9.

694 Q. 161. Quid addendum sit circa obligationem filii jam in statu religioso professi, si Parentes egeant. R. Hoc resolvetur Lib. IV. Num. 180.

DUBIUM II.

Ad quid teneantur Parentes erga filios.

- 695 PARENTES, quo nomine etiam intelliguntur
 „ ascendentes, v. g. Avus, Proavus, &c. tenentur
 „ gravi obligatione Juris naturalis, conserva-
 „ tionem & educationem liberorum curare.
 „ Circa quod ex *Bonac. Tom. 2. D. 6. Q. unic. P. 6.*
 „ *Azor P. 2. L. 2. Q. 17. Fill. Tract. 28. P. 2. c. 2. resolvuntur*
 „ hi Casus:
 „ I. Graviter peccant Parentes, qui sine justa causa
 „ prolem hospitali, vel locis publicis exponunt.
 „ *V. Bonac. h. c. & Fill. Q. 1. & infra Tract. 5. c. 1.*
 „ II. Mater tenetur (sub veniali tamen) lactare
 „ proprio lacte, nisi habeat justam excusationem;
 „ tunc verò tenetur sub gravi peccato bonam
 „ nutricem querere, *Bonac. & Laym.* Item
 tene;